

דפוסי הצום וההשתתפות בתפילה ביום כיפור | סקירת נתונים

ד"ר אריאל פינקלשטיין, יערי פדן ועו"ד שלומית רביצקי טור-פז

עיקרי הממצאים

נוהגים לצום ביום כיפור (נכון לאוגוסט 2026)

- שלושה רבעים (74%) מן היהודים הישראלים צמים ביום כיפור, מהם 63% באופן מלא ו-11% באופן חלקי (חלק מהיום או חלק מן השנים).
- 47% מהחילונים צמים ביום כיפור (28% באופן מלא ו-19% באופן חלקי). בקרב המסורתיים הלא-דתיים מדובר ב-90% (77% באופן מלא ו-13% באופן חלקי). בקרב החרדים, הדתיים והמסורתיים הדתיים 97%–98% צמים באופן מלא.
- בקרב מזרחים נמצא שיעור גבוה יותר של הנוהגים לצום (88%, מהם 81% באופן מלא) לעומת אשכנזים (64%, מהם 50.5% באופן מלא) ולבעלי מוצא מעורב.

משתתפים בתפילות יום כיפור (נכון לאוגוסט 2026)

- 57% מהיהודים הישראלים נוהגים להשתתף בתפילות יום כיפור, מהם 51% בתפילה אורתודוקסית ו-6% בתפילה רפורמית או קונסרבטיבית.
- בקרב המסורתיים הדתיים 90% משתתפים בתפילות יום כיפור (8% בתפילה לא-אורתודוקסית), בקרב המסורתיים הלא-דתיים – 67% (9% בתפילה לא-אורתודוקסיות) ובקרב החילונים – 20% (7% בתפילה לא-אורתודוקסיות).
- בעוד מגוון קבוצות באוכלוסייה היהודית מתפללות בתפילה אורתודוקסית (בין חמישית לרבע מכל אחת מהקבוצות – החרדית, הדתית, המסורתית דתית והמסורתית לא-דתית, ו-11% בקבוצה החילונית), בתפילה רפורמית או קונסרבטיבית משתתפים 50% חילונים ו-48% מסורתיים (19% מסורתיים דתיים ו-29% מסורתיים לא-דתיים).
- הבדלים בין גברים לנשים בשיעור ההשתתפות בתפילת יום כיפור מאפיינים במיוחד את הקבוצות המסורתיות, ובעיקר את הציבור המסורתי הלא-דתי, שבו 76% מהגברים משתתפים בתפילה לעומת 56% מהנשים.
- מזרחים משתתפים בתפילות (68%) יותר מאשכנזים ומבעלי מוצא מעורב (50% ו-51%, בהתאמה).
- אצל 18% מהיהודים הישראלים, התפילה בבית הכנסת ביום כיפור היא הביקור היחיד שלהם בבית הכנסת לאורך השנה. כך בקרב 37% מהמסורתיים הלא-דתיים, 21% מהמסורתיים הדתיים ו-16% מן החילונים.
- מקרב המתפללים בבתי הכנסת ביום כיפור, אצל שליש מדובר בביקור היחיד שלהם בבית הכנסת לאורך השנה (32%).

ליום כיפור מעמד ייחודי בתרבות ובחברה היהודית בישראל: במסורת היהודית יום זה נחשב ליום הקדוש ביותר בשנה; וביום זה גם פרצה מלחמת 1973, ששמה נקשר בשמו. שתי פרקטיקות מהמסורת היהודית מזוהות במיוחד עם יום כיפור: הצום וההשתתפות בתפילה, ורבים בציבור מקיימים אותן, לכל הפחות בצורה חלקית. שתייהן משקפות שני סוגים של התנהגויות דתיות: הצום הוא אירוע פרטי המתבצע בדל"ת אמותיו של אדם ואינו מחייב אינטראקציה חברתית; ההשתתפות בתפילת יום כיפור – בייחוד ברגעי השיא כגון תפילת "כל נדרי" ותפילת "נעילה" – דורשת יציאה אל המרחב הציבורי והתחברות לקהילה.¹

סקירה זו בוחנת את דפוסי הצום וההשתתפות בתפילה ביום כיפור בקרב הציבור היהודי בישראל ומנתחת אותם לפי מגוון משתנים, ובהם הגדרה דתית, מגדר, מוצא עדתי וגיל. הסקירה מבוססת על ניתוח למשאל מקיף שערך המכון הישראלי לדמוקרטיה בחודשים יולי-אוגוסט 2026 עבור "דו-שנתון דת ומדינה בישראל" בעריכת אריאל פינקלשטיין, שלומית רביצקי טור-פז ויערי פדן, בסיוע מרכז ויטרכי לחקר דעת קהל ומדיניות במכון הישראלי לדמוקרטיה. במדגם נכללו 1,002 מרואיינות ומרואיינים יהודים בגילי 18 ומעלה, שהם מדגם מייצג של החברה היהודית בישראל. את עבודת השדה ערך מכון IPanel. במסגרת השאלון נשאלו הנדגמים, בין היתר, אם הם נוהגים לצום ביום כיפור, ואם הם משתתפים בתפילה ביום כיפור (טעות הדגימה המרבית היא 3.1%), וכן שאלות דמוגרפיות שונות, שלאורן ניתחנו את המענים.²

1. צום ביום כיפור

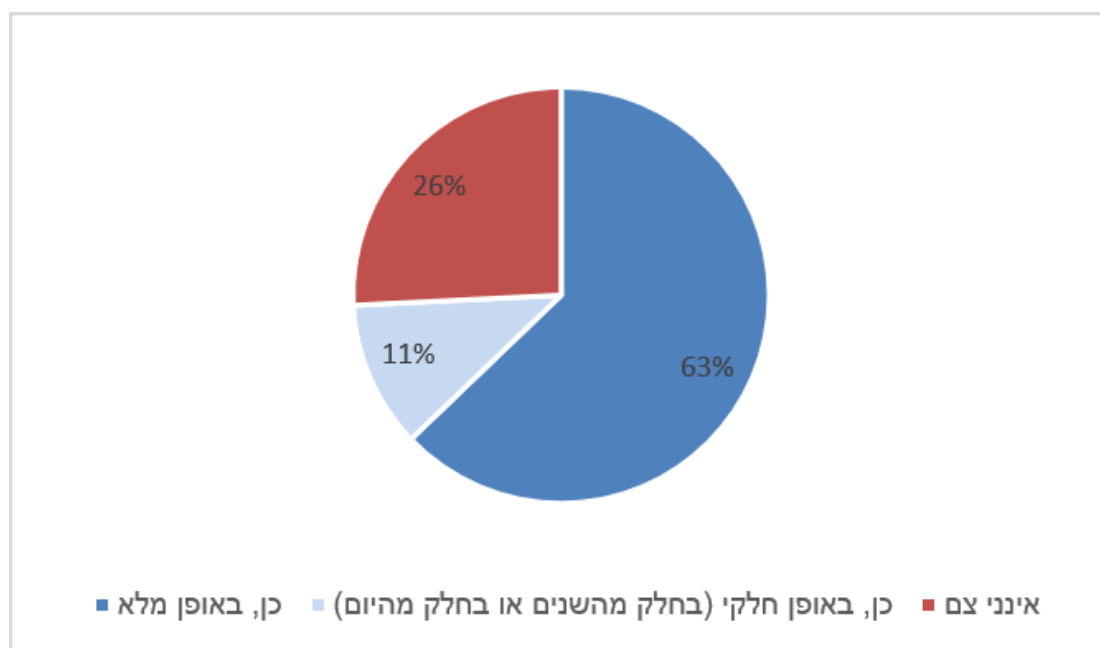
1.1. נתונים כלליים

כדי לבחון את דפוסי ההתנהגות של הציבור היהודי בישראל בנוגע לצום ביום כיפור, למרואיינים בסקר הוצגו שלושה מענים אפשריים על השאלה "האם את/ה נוהג לצום ביום כיפור?": כן, באופן מלא; כן, באופן חלקי (בחלק מהשנים או בחלק מהיום); ואינני צם. המענה השני מבטא את העובדה שהיחס לצום ביום כיפור אינו בהכרח בינארי, ושיש מי שצמים באופן חלקי, כלומר רק חלק מהצום או בחלק מהשנים. בתרשים 1 מוצגים הממצאים הכלליים בנושא זה.

¹ סקירת נתונים זו מתרכזת בדפוסי ביקור בבית כנסת ביום כיפור ואינה עוסקת בדפוסי תפילה כלליים, הכוללים גם תפילת יחיד כפעילות פרטית.

² נתונים בנושא ההשתתפות בתפילות בבית הכנסת נלקחו גם מ"דו-שנתון דת ומדינה בישראל" לשנת 2024, בעריכת אריאל פינקלשטיין, אילה גולדברג, שלומית רביצקי טור-פז ויערי פדן. לסקירה משנת 2024 ראו אילה גולדברג, [השתתפות הציבור בתפילות בבית הכנסת, אתר המכון הישראלי לדמוקרטיה](#), 29.9.2025. בסקר 2024 נבדקו דפוסי הביקור בבית כנסת באופן כללי, בתדירויות ביקור שונות (מדי יום, מספר פעמים בשבוע, בעיקר בשבתות ובחגים, פעם-פעמיים בשנה, בכלל לא) ולא דווקא ביחס לתפילות יום כיפור.

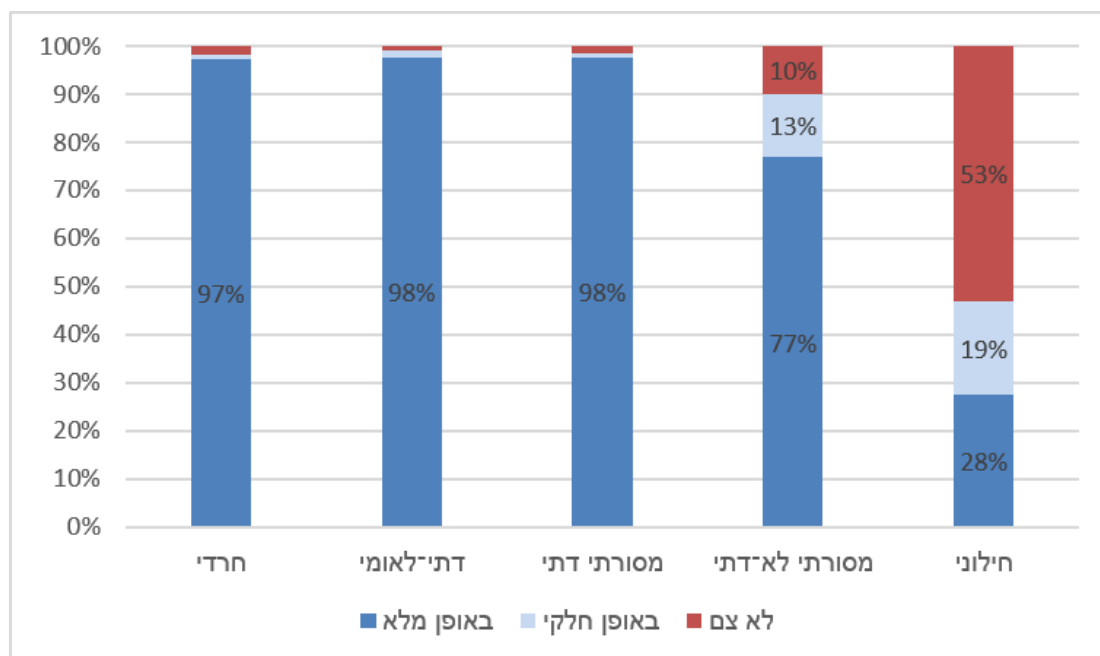
תרשים 1. שיעור הנוהגים לצום ביום כיפור (ב-%)

מקור: עיבודי המחקרים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי כשלושה רבעים מן האוכלוסייה היהודית בישראל (74%) צמים ביום כיפור: 63% צמים באופן מלא ו-11% צמים באופן חלקי. בתרשים 2 מוצגים הנתונים בחלוקה לפי ההגדרה הדתית של המרואיינים.

תרשים 2. שיעור הנוהגים לצום ביום כיפור, לפי הגדרה דתית (ב-%)

מקור: עיבודי המחקרים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

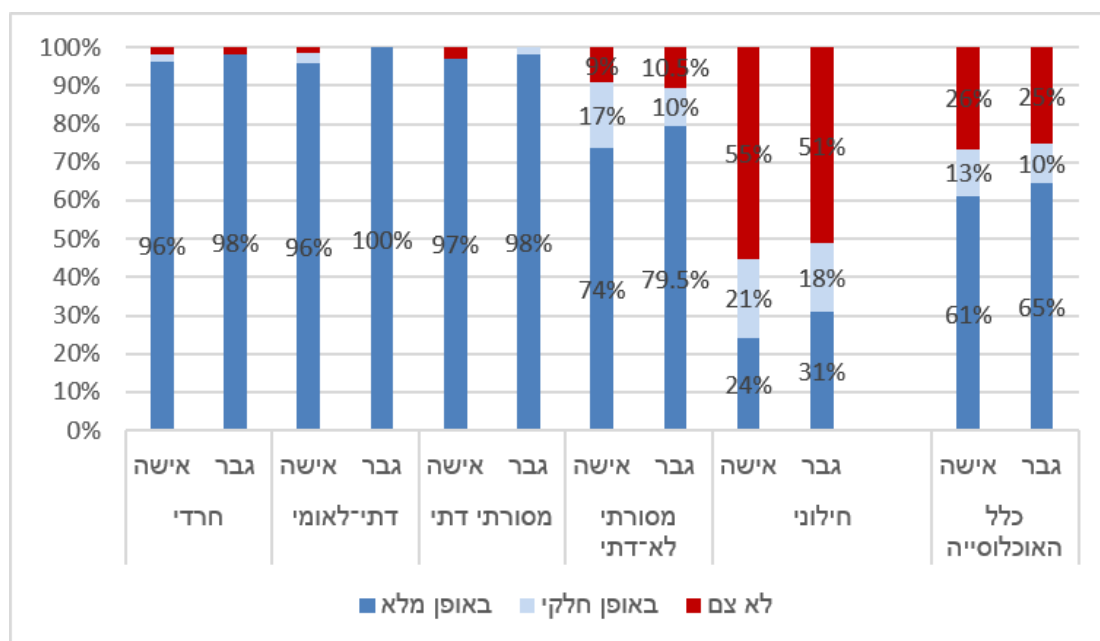
מהנתונים עולה כי בקרב חרדים, דתיים-לאומיים ומסורתיים דתיים הצום משותף לכלל הציבור, וכמעט כולם (97%-98%) צמים ביום כיפור באופן מלא. למעשה, ניתוח הנתונים מעלה כי המעטים מקבוצות אלו שהשיבו כי הם צמים באופן חלקי או לא צמים כלל הם ברובם אנשים מבוגרים, כך שניתן לשער שהסיבה לכך היא בריאותית ולא עקרונית. לעומת קבוצות אלו, גם בקרב החילונים

והמסורתיים הלא-דתיים, שהן שתי הקבוצות הגדולות בחברה היהודית בישראל, היקפי הצום גבוהים מאוד, אבל יש גיוון רחב יותר בדפוסי ההתנהגות: 90% מהמסורתיים הלא-דתיים צמים ביום כיפור – 77% מהם צמים באופן מלא ועוד 13% צמים באופן חלקי. בכך דפוסי ההתנהגות של המסורתיים הלא-דתיים דומים יותר לאלה של החרדים, הדתיים והמסורתיים הדתיים מלדפוסי ההתנהגות של החילונים. עם זאת, גם בקרב החילונים כמעט מחצית (47%) נוהגים לצום ביום כיפור באופן מלא או חלקי – 28% צמים באופן מלא ו-19% צמים באופן חלקי. 53% מהחילונים ו-10% מהמסורתיים הלא-דתיים אינם צמים כלל.

1.2. מגדר

תרשים 3 מציג את הנתונים לפי מגדר ולפי הגדרה דתית.

תרשים 3. שיעור הנוהגים לצום ביום כיפור, לפי מגדר ולפי הגדרה דתית (ב-%)

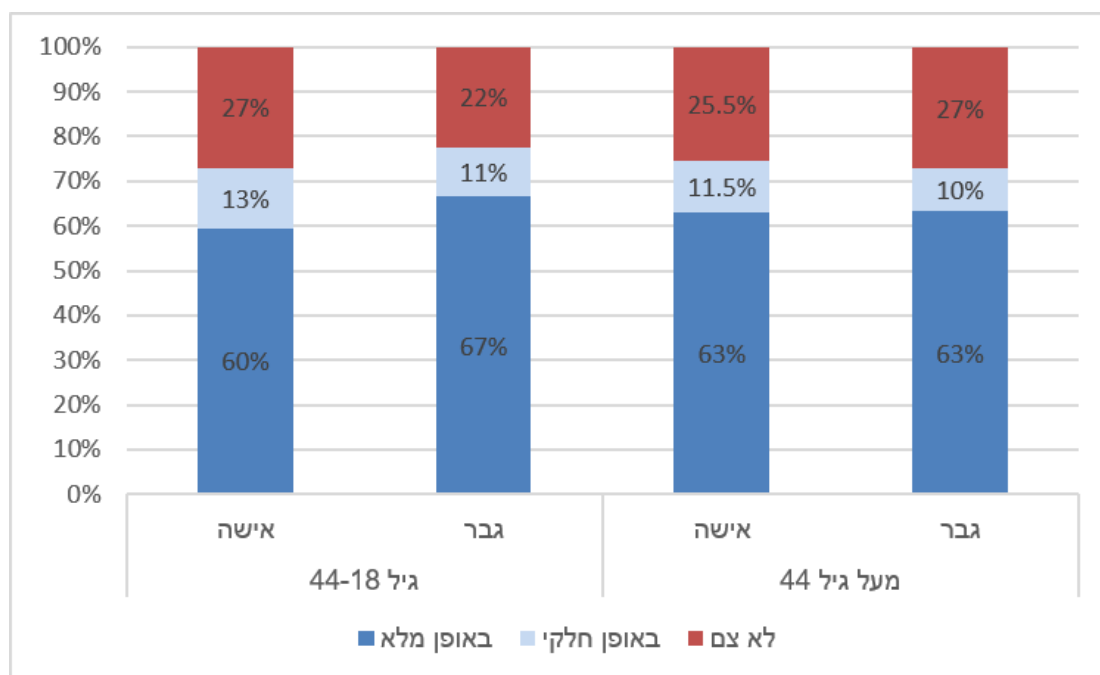

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי שיעור הגברים הצמים באופן מלא גבוה יותר ועומד על 65%, לעומת 61% בקרב נשים. לעומת זאת, שיעור הנשים הצמות באופן חלקי גבוה יותר ועומד על 13%, לעומת 10% בקרב הגברים, כך ששיעורם של מי שאינם צמים כלל כמעט זהה (25% מהגברים לעומת 26% מהנשים). ניתוח הנתונים לפי הגדרה דתית מלמד כי ההבדל העיקרי בין נשים לגברים הוא בקרב הקבוצות הלא-דתיות: 31% מהגברים החילונים צמים באופן מלא, לעומת 24% מהנשים; ו-79.5% מהגברים המסורתיים הלא-דתיים צמים באופן מלא, לעומת 74% מהנשים. בקרב הקבוצות האחרות כמעט אין מי שלא צמים, אך גם שם ניתן לזהות ששיעור הנשים שצמות באופן מלא נמוך מעט יותר.

השיעור הנמוך יותר של נשים שצמות באופן מלא ככל הנראה קשור לחששות רפואיים, בעיקר בקרב נשים בהיריון או נשים מניקות, שלעיתים אף מונחות בידי רבנים או רופאים שלא לצום או לצום באופן חלקי. פילוח לפי קבוצות גיל (תרשים 4 להלן) מעלה כי הפער בין נשים לגברים הוא רק בקרב האוכלוסייה הצעירה בגילי 18-44, כך ש-67% מהגברים בקבוצת גיל זו צמים באופן מלא לעומת 60% מהנשים. לעומת זאת, השוואה בין גברים לנשים מעל גיל 44 מלמדת כי שיעור הצמים באופן מלא זהה לחלוטין (63%) ושיעור הצמים באופן חלקי אפילו גבוה במעט אצל נשים (11.5% לעומת 10%).

תרשים 4. שיעור הנוהגים לצום ביום כיפור, לפי מגדר ולפי קבוצת גיל (ב-%)

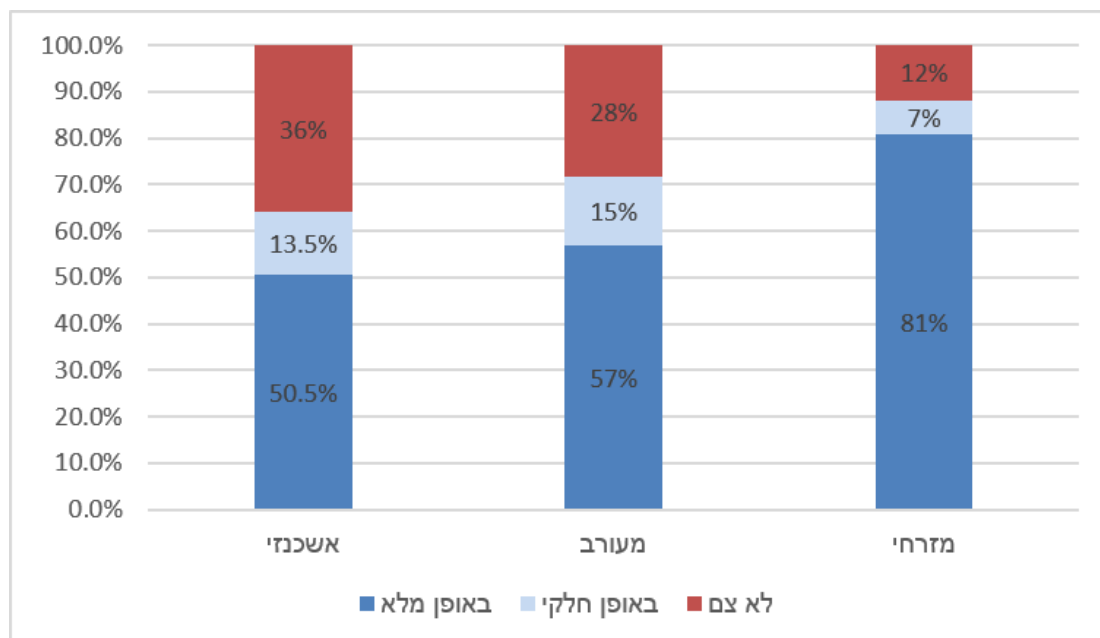

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

1.3. מוצא עדתי

תרשים 5 מציג את הממצאים לפי המוצא העדתי של המשיבים, על פי חלוקה לשלוש קבוצות: אשכנזים, מזרחים ומעורב.

תרשים 5. שיעור הנוהגים לצום ביום כיפור, לפי מוצא עדתי (ב-%)

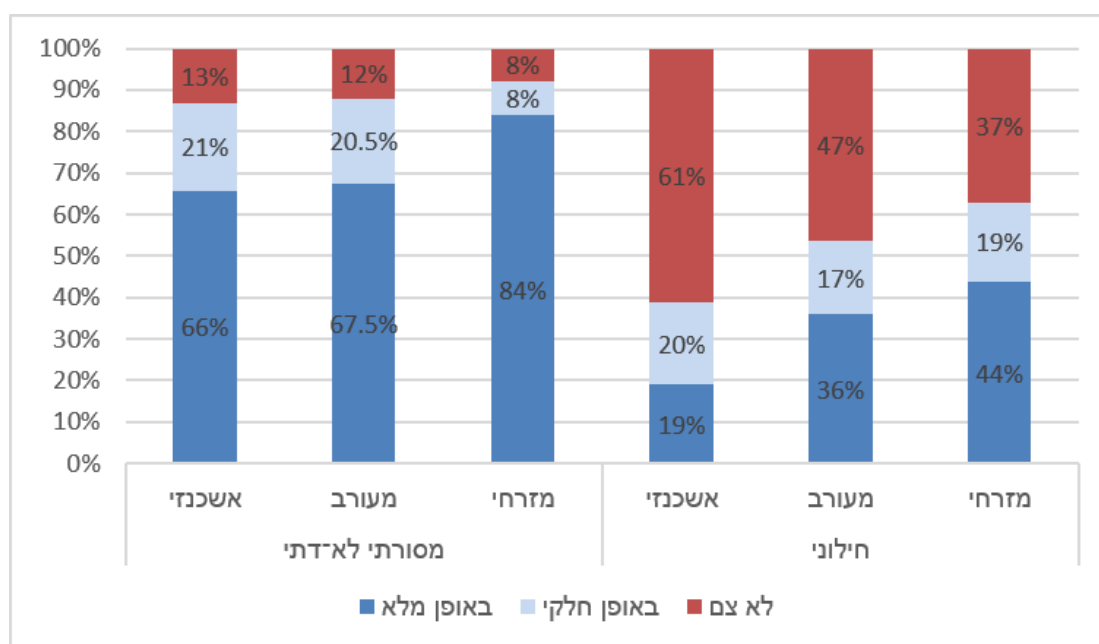
מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי השיעור הגבוה ביותר של הנוהגים לצום הוא בקרב מזרחים (88%), ובפרט בקרב הנוהגים לצום באופן מלא (81%). אומנם שיעור הצמים בקרב אנשים ממוצא מעורב (72%), מהם

57% באופן מלא) גבוה משיעורם בקרב אשכנזים (64%, מהם 50.5% באופן מלא), אך שיעורם קרוב יותר לאשכנזים מלמזרחים.

מכיוון שיש מתאם חלקי בין הגדרה דתית ובין מוצא עדתי, בתרשים הבא מוצגים הממצאים לפי מאפיינים אלו, באופן שמאפשר להשוות בין משיבים ממוצא עדתי שונה אך בעלי הגדרה דתית זהה. מכיוון שבקרב חרדים, דתיים ומסורתיים דתיים הרוב צמים, התרשים מציג את ההשוואה רק לגבי הציבור החילוני והציבור המסורתי הלא-דתי.

תרשים 6. שיעור הנוהגים לצום ביום כיפור, לפי מוצא עדתי ולפי הגדרה דתית (ב-%)

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

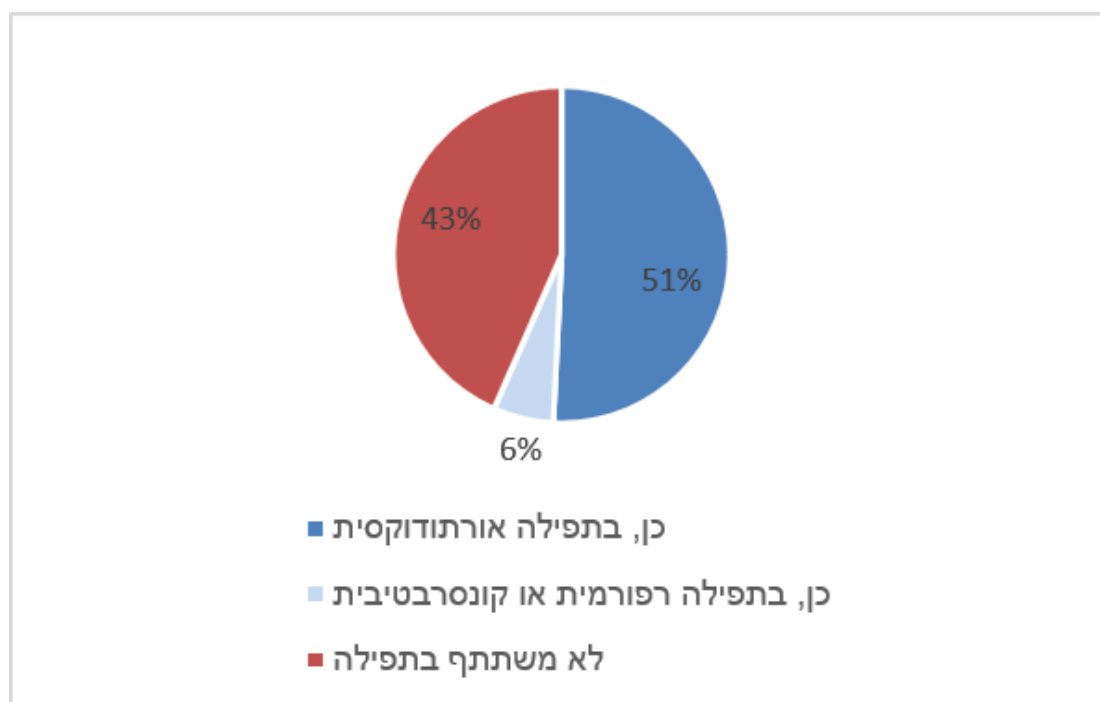
מתרשים 6 עולה כי גם כאשר משווים בין מזרחים לאשכנזים בעלי הגדרה דתית זהה, ניכר שבקרב מזרחים שיעור הצמים גבוה יותר. הפער בולט במיוחד בקרב החילונים, ונראה שגם אצל מזרחים חילונים נשמרת זיקה חזקה למסורת כשמדובר בצום יום כיפור: 63% מהחילונים המזרחים נוהגים לצום ביום כיפור, מהם 44% באופן מלא, לעומת 39% בקרב אשכנזים, מהם 19% באופן מלא. באשר לאנשים ממוצא מעורב: בקבוצה המסורתית הלא-דתית הם מתנהגים באופן כמעט זהה לחלוטין לאשכנזים (88% צמים, מהם 67.5% באופן מלא), בעוד בקבוצה החילונית הם נוהגים לצום בשיעורים גבוהים בהרבה מאשכנזים, אם כי בשיעורים נמוכים יותר מהמזרחים (53% צמים, מהם 36% באופן מלא).

2. השתתפות בתפילה ביום כיפור

2.1 נתונים כלליים

כדי לבחון את דפוסי ההשתתפות בתפילה ביום כיפור של הציבור היהודי בישראל, למרואיינים בסקר הוצגה השאלה: "האם את/ה נוהג/ת להשתתף בתפילה ביום כיפור?". בשל ההבדל הניכר בין תפילה אורתודוקסית לתפילה שאינה אורתודוקסית בחרנו להציג למשיבים שלוש אפשרויות מענה: כן, בתפילה אורתודוקסית; כן, בתפילה רפורמית או קונסרבטיבית; ולא. בתרשים 7 מוצגים הממצאים הכלליים בנושא זה.

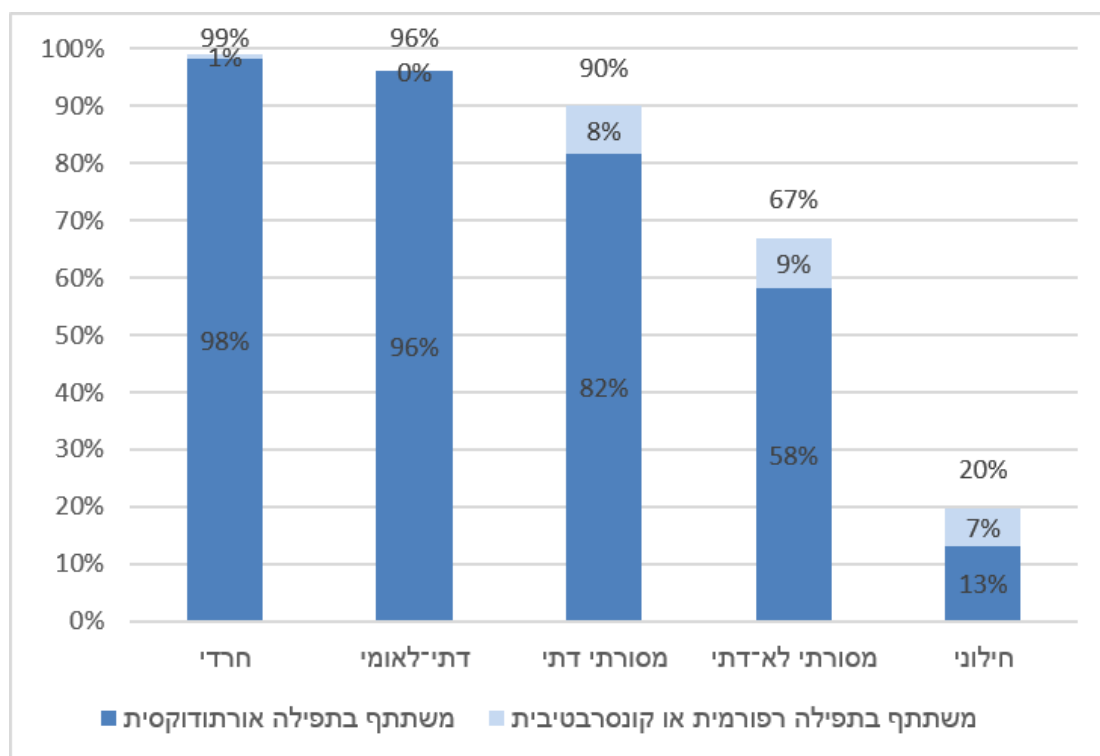
תרשים 7. שיעור הנוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור (ב-%)

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי 57% מהציבור נוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור: 51% מהם בתפילה אורתודוקסית, ועוד 6% בתפילה רפורמית או קונסרבטיבית. 43% אינם משתתפים כלל בתפילת יום כיפור. תרשים 8 מציג את הממצאים לפי הגדרה דתית.

תרשים 8. שיעור הנוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור, לפי הגדרה דתית (ב-%)

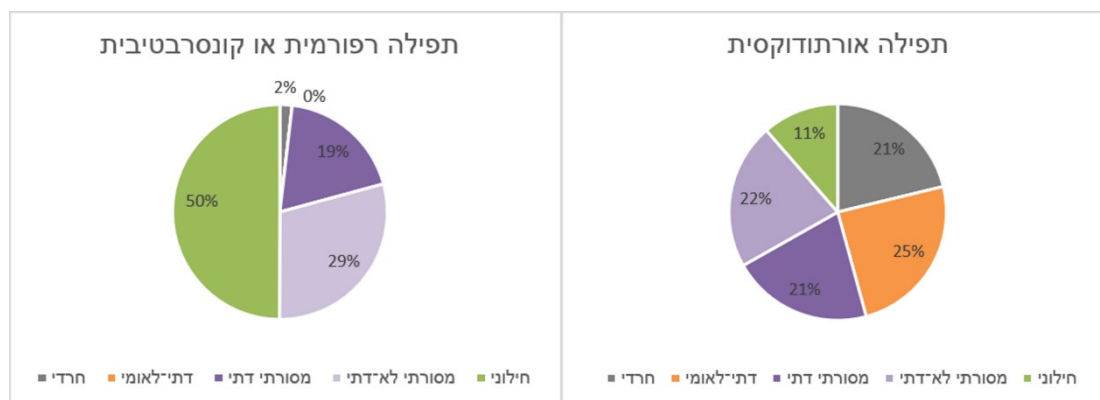

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרחשים עולה כי בקרב חרדים ודתיים-לאומיים כמעט כולם משתתפים בתפילה ביום כיפור, וגם בקרב מסורתיים דתיים 90% משתתפים בתפילה. בקרב מסורתיים לא-דתיים שיעור המשתתפים עומד על 67%, ובקרב חילונים השיעור הוא הנמוך ביותר ועומד על 20%.

התרחשים מלמד גם על שיעור המשתתפים בתפילה רפורמית או קונסרבטיבית, העומד על כ-7%-9% בקרב החילונים, המסורתיים הלא-דתיים והמסורתיים הדתיים. תרשים 9 בוחן את הדברים מהזווית ההפוכה – התפלגות המשתתפים בכל אחד מסוגי התפילות לפי ההגדרה הדתית שלהם.

תרשים 9. התפלגות המשתתפים בתפילה אורתודוקסית בהשוואה לתפילה רפורמית או קונסרבטיבית ביום כיפור, לפי הגדרה דתית (ב-%)

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרחשים עולה כי המשתתפים בתפילות האורתודוקסיות מתפלגים באופן כמעט שווה בין ארבע קבוצות – חרדים, דתיים-לאומיים, מסורתיים דתיים ומסורתיים לא-דתיים – שגודלה של כל אחת מהן הוא בין חמישית לרבע מהמתפללים, לצד שיעור של 11% מהחילונים. לעומת זאת, בתפילות הלא-אורתודוקסיות 50% מהמשתתפים הם חילונים, ועוד כמחצית הם מסורתיים (29% מסורתיים לא-דתיים ו-19% מסורתיים דתיים), לצד שיעור זניח של משתתפים המגדירים את עצמם דתיים.

2.2. מגדר

תרשים 10 מציג נתונים על השתתפות בתפילה ביום כיפור לפי מגדר.

תרשים 10. שיעור הנוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור, לפי מגדר (ב-%)

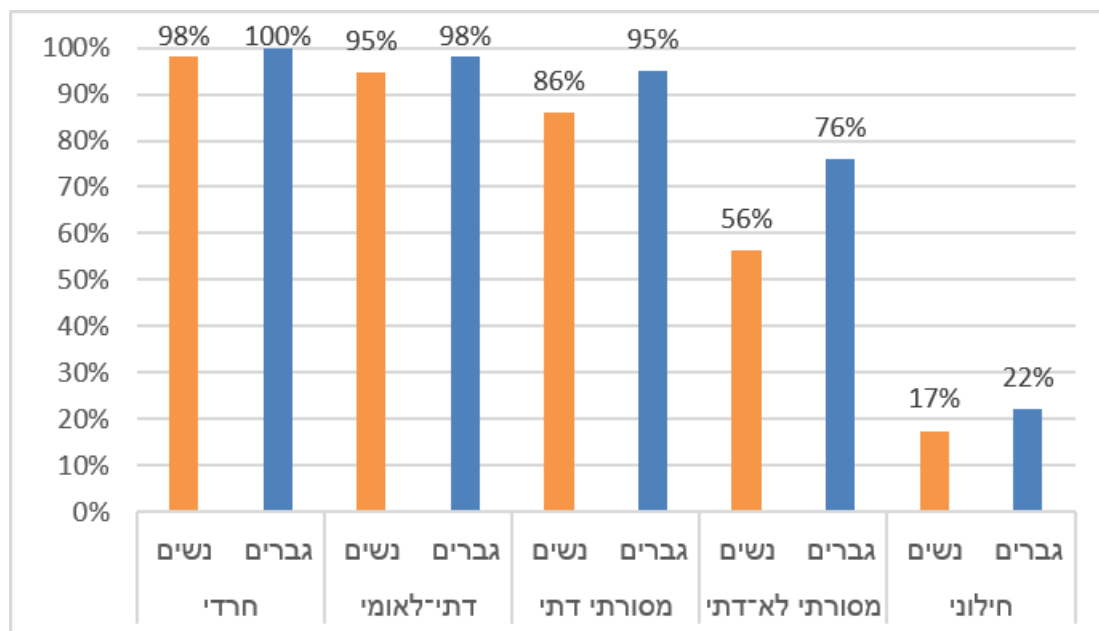

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרחשים עולה כי גברים נוהגים להשתתף מעט יותר בתפילות יום כיפור מנשים, והפער בא לידי ביטוי בתפילות האורתודוקסיות: 54% מהגברים משתתפים בתפילה אורתודוקסית ביום כיפור בהשוואה ל-48% מהנשים. נוסף על כך, עוד 6% מהגברים ו-6% מהנשים משתתפים בתפילה

רפורמית או קונסרבטיבית. תרשים 11 מציג נתונים על המשתתפים בתפילות יום כיפור (בחיבור בין תפילות אורתודוקסיות ולא-אורתודוקסיות), לפי מגדר והגדרה דתית.

תרשים 11. שיעור המשתתפים בתפילה ביום כיפור (אורתודוקסית, רפורמית או קונסרבטיבית), לפי מגדר ולפי הגדרה דתית (ב-%)

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי בכל הקבוצות גברים נוטים להשתתף מעט יותר בתפילת יום כיפור, אך הפערים בין גברים לנשים בולטים במיוחד בקבוצות המסורתיות, ובעיקר בציבור המסורתי הלא-דתי, שבו 76% מהגברים משתתפים בתפילה לעומת 56% מהנשים.

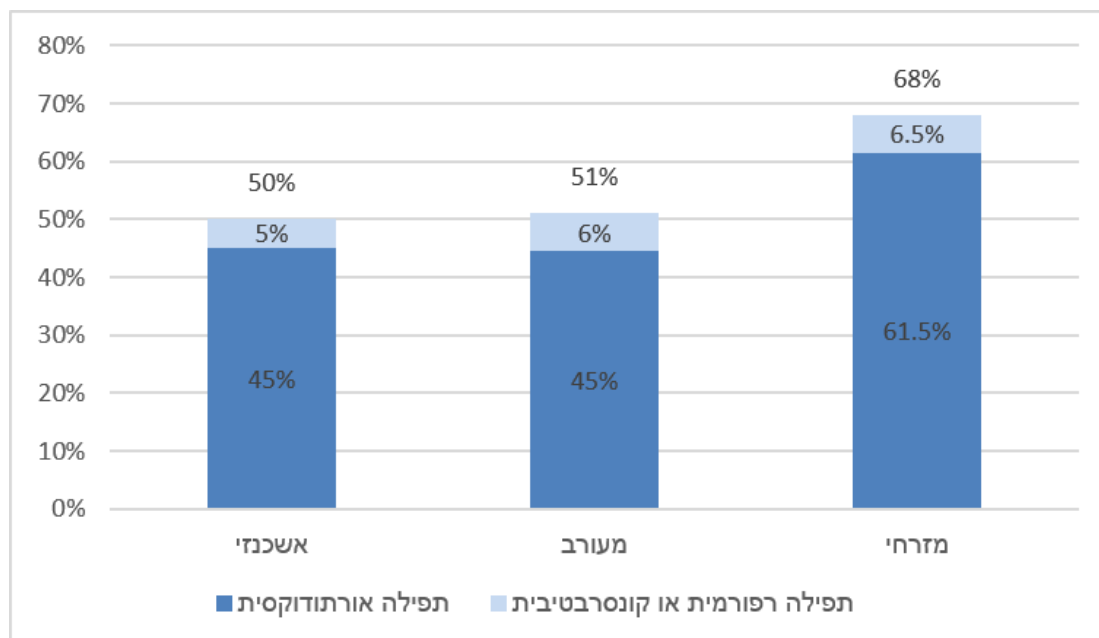
ראינו לעיל (תרשים 3) שגם כאשר מדובר במנהג הצום ביום כיפור, שיעור הנשים נמוך משיעור הגברים. הראינו כי פערים אלו מאפיינים רק את האוכלוסייה הצעירה (גילי 18-44), והדבר ככל הנראה מושפע מהקשיים הבריאותיים שמציב הצום לנשים בהיריון או מניקות. לעומת זאת, ניתוח גילאי שערכנו לנתוני ההשתתפות בתפילה מלמד כי לגיל אין כמעט השפעה: שיעור הנשים המשתתפות בתפילה ביום כיפור זהה כמעט לחלוטין אצל נשים צעירות בגילי 18-44 ואצל נשים מעל גיל 44 (53% לעומת 54%), ובקרב גברים אין כל הבדל בין צעירים למבוגרים.

אפשר להסביר את השיעור הנמוך יותר של נשים המשתתפות בתפילה ביום כיפור בכמה אופנים. ייתכן למשל שהפערים קשורים לכך שמבחינה הלכתית החובה להשתתף בתפילה בציבור ובמניין חלה על גברים בלבד, בעוד לנשים ניתנת גמישות רבה יותר באופי התפילה ובמיקומה. עם זאת, העובדה שבקרב חרדים ודתיים אין פערים גדולים בהשתתפות בתפילה ביום כיפור ככל הנראה מלמדת שהסבר זה אינו מספק. לפי הסבר אחר, הפערים קשורים לדומיננטיות הגברית בחיי בית הכנסת ברוב המוחלט של הקהילות האורתודוקסיות (ניהול התפילה, היספרות למניין, קבלת תפקידים ו"כיבודים"). התנהלות זו מייצרת "קבלת פנים" חמה לגברים דתיים, מסורתיים וחילונים המבקשים להשתתף בתפילות ביום כיפור, בעוד נשים רבות חשות פחות "בבית" במרחב זה ולכן נוטות פחות להשתתף בו. נראה שהממצא בדבר הפער הגדול במיוחד בהשתתפות בתפילה ביום כיפור בקרב הקבוצה המסורתית הלא-דתית מחזק השערה זו.

2.3. מוצא עדתי

תרשים 12 מציג נתונים על השתתפות בתפילה ביום כיפור בחלוקה לפי מוצא עדתי.

תרשים 12. שיעור המשתתפים בתפילה ביום כיפור, לפי מוצא עדתי (ב-%)

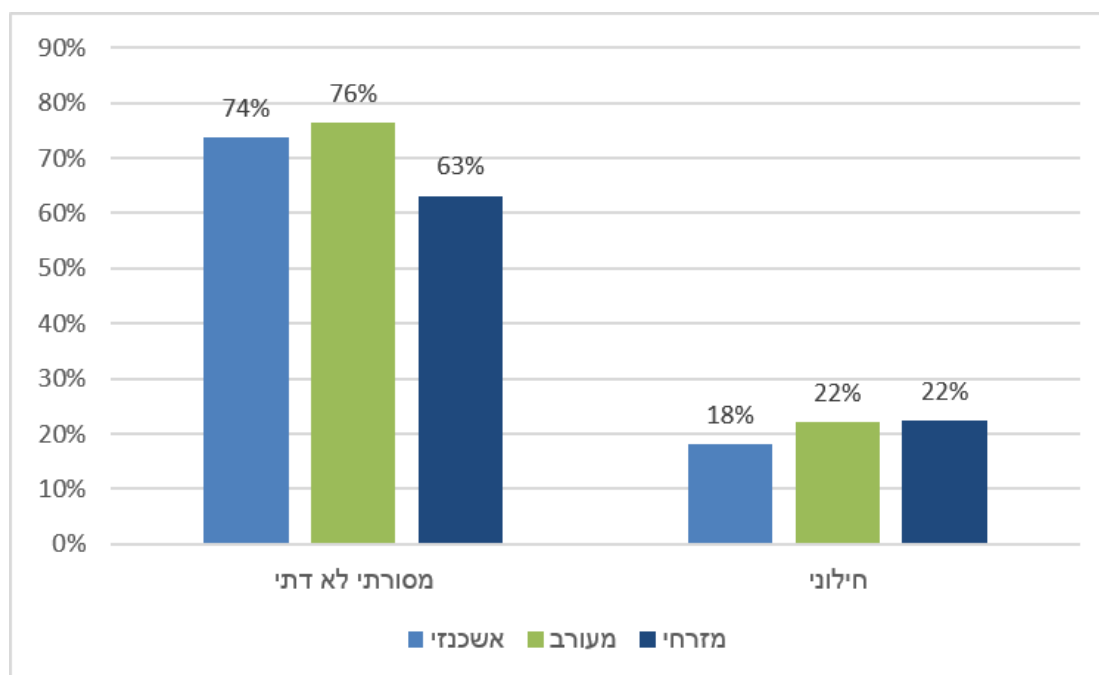

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי שיעורם של המזרחים המשתתפים בתפילה ביום כיפור הוא הגבוה ביותר ועומד על 68%. לעומת זאת, אין כמעט הבדל בדפוסי התפילה ביום כיפור בין אשכנזים לאנשים ממוצא מערבי, ושיעור השתתפותם עומד על 50%-51%, בהתאמה. באשר לתפילה רפורמית או קונסרבטיבית, ניתן לראות שבכל הקבוצות שיעור המשתתפים בתפילות אלו עומד על 5%-6%.

מכיוון שיש מתאם מסוים בין ההגדרה הדתית למוצא העדתי, בתרשים הבא מוצגים הממצאים לפי מאפיינים אלו, באופן שמאפשר להשוות בין אנשים ממוצא עדתי שונה המשתייכים לאותה קבוצת הגדרה דתית. בשל השיעור הגבוה של השתתפות בתפילות בקרב חרדים, דתיים ומסורתיים דתיים, וכן בשל המדגם הקטן יותר של קבוצות אלו, התרשים מציג את ההשוואה רק באשר לציבור החילוני ולציבור המסורתי הלא-דתי.

תרשים 13. שיעור המשתתפים בתפילה ביום כיפור (אורתודוקסית, רפורמית או קונסרבטיבית), לפי מוצא עדתי ולפי הגדרה דתית (ב-%)

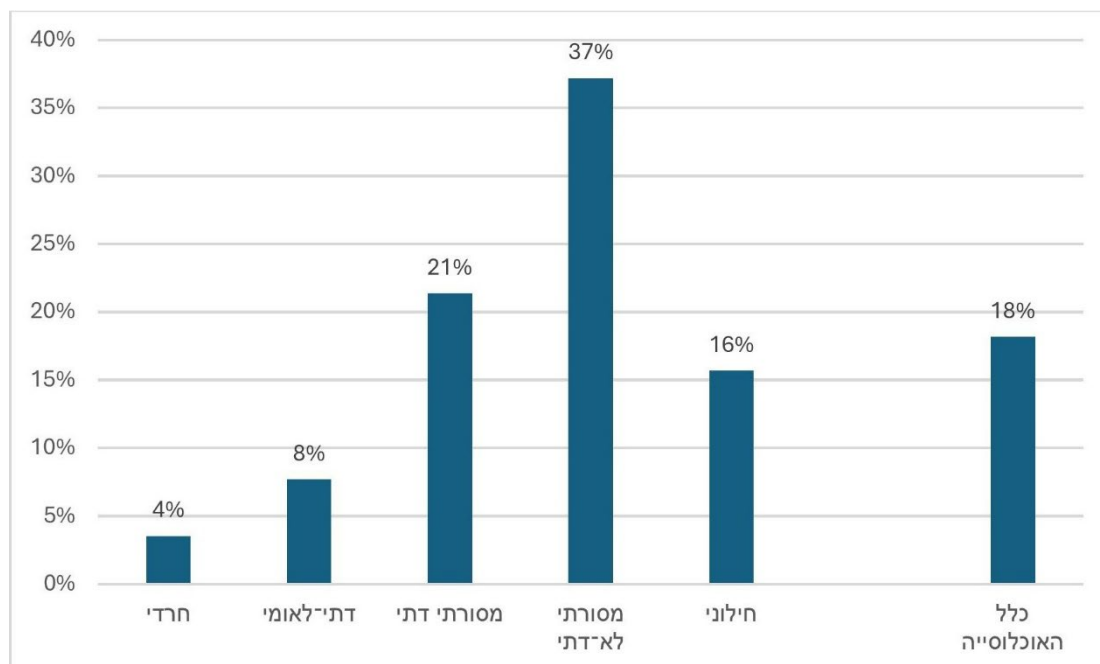
מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

התרשים מלמד כי אף שראינו לעיל ששיעור המשתתפים בתפילה ביום כיפור בקרב המזרחים גבוה יותר, כאשר משווים בין הקבוצות לפי הגדרה דתית עולה תמונה שונה. כך, בקבוצת המסורתיים הלא-דתיים שיעור המשתתפים בתפילה הוא דווקא הנמוך ביותר בקרב מזרחים – 63%, בהשוואה ל-74% בקרב אשכנזים ו-76% בקרב אנשים ממוצא מערב. ייתכן שממצא זה קשור למתפללי בתי הכנסת הרפורמיים והקונסרבטיביים המגדירים עצמם מסורתיים לא-דתיים, והם אשכנזים במוצאם. בקרב החילונים שיעורם של המשתתפים בתפילה ביום כיפור בקרב מזרחים זהה לשיעורם בקרב אנשים ממוצא מערב (22%) וגבוה במעט משיעורם בקרב אשכנזים (18%).

2.4. השתתפות בתפילה ביום כיפור ביחס לשאר השנה

מהנתונים לעיל עולה כי מרבית הציבור היהודי (57%) נוהגים להשתתף בתפילות יום כיפור. סעיף זה בוחן מהו שיעור המשתתפים בתפילת יום כיפור שאינם נוהגים להשתתף בתפילות בבתי כנסת במרוצת השנה. לשם כך הצלבנו את השאלה על השתתפות בתפילה ביום כיפור עם התשובות שאלה אחרת בסקר שבחנה את דפוסי ההשתתפות בתפילות של הציבור לאורך השנה. הבדיקה התמקדה במשיבים שצינו כי הם משתתפים בתפילות יום כיפור, אך אינם משתתפים בתפילות באופן תדיר לאורך השנה אפילו לא בשבתות וחגים.

תרשים 14. שיעור המשתתפים בתפילה ביום כיפור (אורתודוקסית, רפורמית או קונסרבטיבית), שאינם נוהגים להשתתף בתפילות לאורך השנה, לפי הגדרה דתית (%)

מקור: עיבודי המחברים לסקר דו-שנתון דת ומדינה בישראל 2026, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

מהתרשים עולה כי 18% מהאוכלוסייה היהודית בישראל נוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור, אף שאינם נוהגים להשתתף בתפילות בבתי כנסת לאורך השנה. תופעה זו בולטת במיוחד בקרב הציבור המסורתי הלא-דתי, ש-37% ממנו נוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור בלבד, לצד 21% בציבור המסורתי דתי ו-16% בציבור החילוני. לעומת זאת, בציבור הדתי-לאומי ובציבור החרדי השיעור של המשתתפים בתפילה ביום כיפור בלבד נמוך בהרבה (8% ו-4%, בהתאמה). ממצא מעניין נוסף בהקשר זה הוא שכמעט כל החרדים והדתיים שמשתתפים בתפילה רק ביום כיפור הן נשים נשואות (86%), וההסבר לכך הוא שנשים עם ילדים ממעטות לעיתים להגיע לתפילות. לעומת זאת, בקרב הציבור החילוני והציבור המסורתי הלא-דתי יש רוב קטן דווקא לגברים בקרב המשתתפים בתפילה ביום כיפור בלבד (51.5%).

ניתוח של הנוהגים להשתתף בתפילה ביום כיפור בלבד מקרב כלל המשתתפים בתפילה ביום כיפור (ולא מקרב כלל האוכלוסייה היהודית בישראל) מעלה כי שליש (32%) מהמשתתפים בתפילות יום כיפור אינם נוהגים להשתתף בתפילות בבתי כנסת במרוצת השנה. תופעה זו בולטת במיוחד בקרב חילונים, ו-79% מהמשתתפים החילונים בתפילה ביום כיפור אינם נוהגים להשתתף בתפילות בבתי כנסת לאורך השנה, בהשוואה ל-55% מהמסורתיים הלא-דתיים ו-24% מהמסורתיים הדתיים המשתתפים בתפילה ביום כיפור.

סיכום

הנתונים מראים זיקה גבוהה למסורת כאשר מדובר בדפוסי התנהגות של תפילה וצום ביום כיפור בחלקים נרחבים באוכלוסייה היהודית הישראלית. כמעט מחצית מן החילונים צמים ביום כיפור, ולו באופן חלקי, וכחמישית משתתפים בתפילות החג, בכלל זה רבים שזהו ביקורם היחיד בשנה בבית הכנסת. בכל הנוגע למסורתיים הלא-דתיים, נראה כי באשר ליום כיפור קבוצה זו מאמצת דפוסי דומים לאלה של המסורתיים הדתיים, יותר מדפוסי חילוניים. זיקתם של המזרחים למסורת חזקה יותר מזו של האשכנזים בכל קבוצות ההגדרה הדתית, בעיקר באשר לדפוסי הצום.